

Кількісні критерії відбору навчального матеріалу для організації самостійної роботи студентів з другої іноземної мови

Вирішення проблеми коректного відбору навчального матеріалу є запорукою ефективної організації самостійної позааудиторної роботи. Насамперед, дамо визначення поняттю навчального матеріалу: це спеціально відібраний і методично організований матеріал, який підлягає презентації й засвоєнню у процесі навчання; а також включає звукові й письмові тексти, невербальні знакові повідомлення, мову жестів і міміки, факти невербальної поведінки, реалії країни, мову якої вивчається (наприклад, фотографії, листівки і т.д.) [1, с. 335]. Текст є компонентом змісту навчання іноземних мов, він складає основу навчального матеріалу та відіграє велику роль в оволодінні нерідною мовою в умовах відсутності мовного середовища [3, с. 129]. Зважаючи на це, ми будемо здійснювати відбір текстів для позааудиторної самостійної роботи. Проблема відбору текстів була і залишається об'єктом дослідження багатьох учених: О.В.Бирюк (відбір англійських газетно-журнальних статей для читання з метою формування соціокультурної компетенції), О.Ю.Бочкарьова, Н.Р.Петранговська (відбір фахових автентичних аудіотекстів), М.Д.Стрекалова (критерії відбору змісту для домашнього читання), С.І. Шукліна (критерії відбору текстів для контролю сформованості соціокультурної компетенції в рецептивних видах мовленнєвої діяльності). Проте ми вважаємо, що деякі питання потребують уточнення, а саме кількісні критерії відбору текстів. Під кількісними критеріями відбору ми розуміємо основні ознаки, за допомогою яких кількісно оцінюється текстовий матеріал з метою використання його чи невикористання як навчального матеріалу відповідно до цілей навчання [2, с. 116]. У процесі позааудиторної самостійної роботи ми маємо на меті сформувати мовні компетентності у аудіюванні і читанні, враховуючи їх спільний психолінгвістичний фактор – рецепцію [4, с. 121 - 122]. Приймаючи це до уваги, критерії відбору будуть як спільні для обох видів мовленнєвої діяльності, так і різні. Сприйняття матеріалу для читання буде легшим

завдяки можливості перечитати текст необхідну кількість разів, а слухова рецепція є однократною і неповторною. Під час читаннями можемо вибирати темп, в аудіюванні потрібно прийняти темп мовця. Читаючи є час для розмірковування, а при аудіюванні інформація надходить безперервно і, роблячи паузу, пропускається наступна частина повідомлення. Аудіювання потребує напруженої психічної діяльності, що сприяє втомлюваності. Тому текстовий матеріал, в першу чергу, має розрізнятися за кількісними критеріями, а саме: обсягом текстового матеріалу і обмеженістю мовного матеріалу [5, с. 99 – 103]. Оптимальний обсяг текстового матеріалу для самостійної роботи визначається: видом текстового матеріалу (художній текст, газетна стаття, оголошення, функціональний текст, інтерв'ю); видом читання/аудіювання (глобальне, пошукове, вивчаюче), кількісними параметрами (темпом мовлення/читання; час звучання/читання, кількість пред'явлень тексту, наявна кількість лексичних і граматичних одиниць, кількість слів у реченні, кількість незнайомих лексичних і граматичних одиниць, кількість «спільної» лексики для англійської і німецької мов), кількістю годин, відведених на самостійну роботу студентів. Обираючи матеріал за обсягом, слід зважати на обмеженість мовного матеріалу у зв'язку з етапом навчання; рівнем володіння першою іноземною мовою, другою іноземною мовою; необхідністю задоволення комунікативних потреб.

Таким чином, ми уточнили кількісні критерії, які є основою здійснення ефективного відбору текстового матеріалу для самостійної роботи студентів за межами аудиторії.

Література

1. Азимов Э.Г., Щукин А.Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам)/Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448с.
2. Бориско Н.Ф. Теоретические основы создания учебно-методических комплексов для языковой межкультурной подготовки учителей иностранных

языков (на материале интенсивного обучения немецкому языку): Дис. ... док. пед. наук: 13.00.02/ Н.Ф. Бориско. – К., 2000. – 508 с.

3. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика : [учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений] / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. — [6-е изд., стер.]. — М. : Изд. центр "Академия", 2009. — 336 с.

4. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах./ Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 327 с.

5. Deutsch als zweite Fremdsprache: Fernstudieneinheit 26/[G. Neuner, B. Hufeisen, A. Kursisa u.a.]. – Kassel – München: Langenscheidt, 2009. – 174 S.